

MĚSTSKÝ ÚŘAD ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

ŽÍŽKOVÁ 227/1, 591 31 ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

Obecní úřad Radostán n.Osl. okres Žďár nad Sázavou	Číslo dopor.
Došlo: 14.1.2020	DS
Čj.: 0056/20	Zpracovatel
Poč. listů/Přílohy: 2/2	Spisový znak 22152V15

VÁŠ DOPIS ZN./ZE DNE

Č. J., SPISOVÁ ZNAČKA

ŽP/144/20/JD

VYŘIZUJE/LINKA

Doubek/340

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

14.01.2020

Upozornění na zákonnou povinnost vlastníka lesa – předcházet a bránit vývoji, šíření a přemnožení kůrovců v lesích ve stavu gradující kůrovcové kalamity

Městský úřad Žďár nad Sázavou, odbor životního prostředí, jako orgán státní správy lesů, se na Vás obrací – v souvislosti s významnými obdobími sucha v minulých letech a gradující kůrovcovou kalamitou - s následujícím upozorněním:

Vlastníci lesů (stát, obce, ostat. právnické osoby, fyzické osoby) jsou dle § 32 z.č. 289/95 Sb. o lesích (dále jen „lesní zákon“) povinni předcházet a bránit působení škodlivých činitelů (kůrovců) na les, zejména:

- bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organismů, tedy i jednotlivých druhů podkorního hmyzu poškozujícího les, tj. kůrovců (lýkožrout smrkový, lýkožrout severský, lýkožrout lesklý, atd.), vyskytujících se především na smrku.

Ke splnění této povinnosti je nezbytné, aby jednotliví vlastníci lesů v situaci gradující kůrovcové kalamity:

1. aktivně a nejlépe osobně prověrovali v týdenních intervalech stav svých lesů. Je třeba nerezignovat, nepodcenit situaci a aktivně vyhledávat napadené stromy,
2. neprodleně zajistili zpracování kůrovcových stromů a kůrovcem napadeného dříví spočívající v pokácení a účinné asanaci před ukončením vývoje brouků, k tomu využili (od března) chemické asanace (např. insekticidní sítě, fumigace, celoplošné povrchové ošetření schválenými insekticidy) či asanace ručním odkorněním (celoročně - do stádia kukly). Veškeré stromy usychající, zrezivělé, smolící, ale i zelené stromy s drtinkami za šupinami kůry, s opadávající kůrou či jehličím jsou napadené a musí být neprodleně přistoupeno k jejich pokácení a asanaci. V souladu s opatřením obecné povahy, vydaným MZe ČR dne 3.4.2019 pod Č.j. 18918/2019-MZE-16212 nemusí vlastníci lesů až do 31.12.2022 zpracovávat kůrovcové souše (stromy s dokončeným vývojem kůrovců, kteří strom již opustili),
3. soustředili se na zpracování a včasné asanaci čerstvě napadeného dříví (zelené stromy, neopadaná kůra),
4. vstoupili v kontakt se svým odborným lesním hospodářem (případné informace podají jednotlivé obce), který upřesní rozsah nahodilé těžby včetně termínů asanace a zpracování a neprodleně se vší vážností reagovali na jeho ústní i písemné upozornění a pokyny týkající se postupu zpracování kůrovce na majetku.
5. zpracovali a asanovali veškeré stromy a dříví s přítomnými vývojovými stádii kůrovce (v průběhu pozdního podzimu, zimy a předjaří uschlé a usychající stromy) – do 31.3. 2020, nejpozději však prokazatelně před výletem dospělců z napadených stojících stromů či ležícího dříví.

6. zpracovali a asanovali kůrovcové stromy napadené v období měsíců dubna a května 2020 (v průběhu těchto měsíců uschlé a usychající stromy) - do 30.5. 2020, nejpozději však prokazatelně před výletem dospělců z napadených stojících stromů či ležícího dříví
7. v dalším průběhu roku zpracovávali a asanovali objevující se kůrovcové stromy průběžně, nejpozději však prokazatelně před výletem dospělců z napadených stojících stromů či ležícího dříví.

Vyzýváme tímto tedy veškeré vlastníky lesů, aby aktivně a v součinnosti s odborným lesním hospodářem realizovali shora uvedené kroky a zabránili tak dalšímu šíření kalamitních škůdců, kteří jinak způsobí další významné škody na jejich lesích i lesích sousedních vlastníků. Navíc nesplněním zákonných povinností v ochraně lesa, daných právě ust. § 32 lesního zákona, se vlastník lesa vystavuje nebezpečí správního řízení a postihu.

Současná gradace kůrovčů se s ohledem na předchozí dlouhé období významného sucha jeví jako velmi vážná, neboť dospělé smrkové porosty jsou i přes spadlé dešťové srážky stále významně oslabeny. Situace se dále zhoršuje. Orgán státní správy lesů proto považuje za vhodné využít možností měst, městysů a obcí k upozornění na výše uvedené skutečnosti. Z tohoto důvodu se na Vás obracíme s žádostí o spolupráci a o OPAKOVANÉ zveřejňování níže uvedeného textu způsobem v místě obvyklým, např.: místním rozhlasem či ústní nebo písemnou formou (např.: opakování v místním tisku, vyvěšením na úřední desce po dobu min. pěti měsíců).

Příklad textu pro opakování vyhlášení rozhlasem (opakování v průběhu měsíce ledna až května):

„Upozorňujeme vlastníky lesů na nárůst stavu kůrovčů v lesích a žádáme o jejich zvýšenou aktivitu, která může omezit výši škod a zbrzdit průběh kalamity. Proto vyzýváme vlastníky lesů k opětovnému prověření stavu jejich lesů a k odstranění a k asanaci napadených stromů se zaměřením na stromy čerstvě schnoucí. Napadené dřevo je třeba urychlěně mechanicky či chemicky ošetřit a to před výletem dospělců z napadeného dříví. Na tyto činnosti jsou poskytovány krajem dotace. Vylétlé opuštěné souše se zpracovávat nemusí“.

Závěrem připojujeme odkaz na instruktážní film o kůrovci:

https://www.youtube.com/watch?v=B9F6_un8TTg&feature=youtu.be

Další zdroje informací ke kůrovcové kalamitě:

www.nekrmbrbouka.cz

<https://www.kr-vysocina.cz/kratke-video-k-obnove-lesta/ds-304338/archiv=0&p1=65364>

nebo

<https://www.youtube.com/watch?v=DsGbKSEGisA&feature=youtu.be>

<https://www.kr-vysocina.cz/kurovec/ds-304262/archiv=0&p1=99093>

Spisy jsou volně stažitelné, vhodné k dalšímu šíření. Nevztahuje se na ně autorské právo, protože jsou pořízené za veřejné prostředky a patří Kraji Vysočina.

Děkujeme za spolupráci a za přenesení výše uvedených informací do Vašich obcí.
Informace o kontaktech na OLH rádi poskytneme, pokud vám nejsou známy, na vyžádání na tel: 566 688 340 či na: jaroslav.doubek@zdarns.cz.

Ing. Jaroslav D O U B E K
vedoucí odboru životního prostředí

Rozdělovník (obdrží): obce správního obvodu – do DS
vlastníci lesů s LHP: Kinský a.s., LDO Přibyslav, Město Svatka, Město Žďár nad Sázavou, Obec Velká Losenice, Městys Bohdalov, Obec Rudolec, Lesy ČR, s.p., LS N.Město n.M., Lesy a rybářství Velké Meziříčí, s.r.o. – do DS

Na vědomí: pověření OLH (práv. osoby) – do DS
pověření OLH (fyzické osoby) - doporučeně

Příloha: „Katalog asanačních metod“
„Kúrovcové desatero – nekrm brouka“

Vyhvězeno na úřední desku dne:

14. 1. 2020

Sejmuto dne:

31. 5. 2020

Jaroslav Antonín
OBECNÍ ÚŘAD
RADOSTÍN nad Oslavou
PSČ 594 44

I Odstraňovat pro kurovce atraktivní dříví!

Do začátku rojení (obvykle v průběhu dubna) musí být z lesa odstraněno atraktivní dříví z polohu a z úmyslné těžby, které je vhodné pro další namnožení kurovců. Velmi významné je to v oblastech s dosud nížším stavem lýkožrouta smrkového. V kalamitních oblastech je vhodné toto dříví použít pro nalákání lýkožroutů a zpracovat ho (včetně asanace) až po napadení. Je nutné správně zhodnotit kapacity ve vztahu k času potřebnému na zpracování polomů a asanaci napadeného dříví.

Z Důsledně vyhledávat napadené stromy!

Věsně nalezení všech napadených stromů je základem dalšího úspěšného boje. V kalamitních oblastech nesečtět hledat napadené stromy pouze na oslněných porostních stěnách a v místech, kde se v předchozím období lýkožrout vyskytoval. Dochází k rozsevu po porostech, čímž se vyhledávání komplikuje. Další komplikací je výskyt lýkožrouta severského. Nejvhodnější metodou, kteráumožňuje včasný nález, je identifikace drtinek na patě kmene procházením smrkových porostů od začátku rojení (obvykle v průběhu dubna). Lze využít i ostatní poznávací znaky (barevný změny jehličí, opadávání kury), ale zde je již málo času na asanaci, protože se objevují se zpožděním.

V Včasně a účinně asanovat!

Včasná asanace napadených stromů s využitím všech dostupných metod zabrání dalších omezení napadení dalších stromů a tím se vynaložené náklady vrátí. Je nutné brát v potaz omezení jednotlivých metod a zohlednit je pro krátkou situaci.

M Mechanická asanace, chemická asanace!

Ruční odkonrození je velice účinné (nelze jej ale použít ve stádiu žlutého brotka s výjimkou odkonrovacích adaptérů na motorovou pilu). Oloupání kury z pokáceného kmene v malém množství nevyžaduje pro fyzicky zdatného vlastníka zásadní náklady, kromě investice do vlastního času a často je pro drobného vlastníka lesu jedinou dostupnou metodou. Chemická asanace nomá z hlediska vývojového stadia omezení, výkon je výšší, ale pro drobného majitele lesa existují omezení v zajistění přípravku pro chemickou asanaci. Alternativou je odkonrození pomocí adaptérů na motorovou pilu, ale je třeba vlastnit pilu s odpovídajícími parametry.

9

Nenechávat napadené dříví bez asanace v lese nebo jeho blízkosti!

Asanáční metoda odvozec napadeného dříví z lesa byla zavedena v 80. letech, kdy následovalo v průběhu několika dní zpracování, jehož součástí bylo včasnou i odkonření. V nedávné době byla tato metoda „modifikována“ na odvoz za hranic lesa, kde lýkožrout dokončil svůj vývoj a „vrátil se“ do lesa, kde napadl další stromy. Toto je proto v současné době zakázáno. Aktivní kurovcové dříví musí být asanováno!

Ochrana skladek pomocí insekticidních sítí.

D Dočišťovat ohniska žíru!

Jíž z názvu vyplývá, že jde o doplňkovou metodu při redukcii zbytkové populace lýkožroutů v porostech. Používame k tomu lapáky, otrávené lapačky nebo feromonové lapače. Pro lapáky využíváme stromy z blízkosti kurovem napadených stromů. Ovšem i při masivním nasazení jsme schopni s jejich pomocí odstranit z porostu pouze několik procent populace. Jejich úlohu však neliže podceňovat. Zejména mimo kalamitu oblasti je jejich nasazení velmi důležité.

8

Nepřijímat kapacitami a energií!

V situaci kurocové kalamity na významné části území střídmí Evropy a nedostatku pracovníků není efektivní soustředit kapacitu na těžbu sterálních kurocových stromů. Prioritou musí být provedení asanace stromů napadených kurovem, kde se kurovci ještě vyskytují a hrozí jejich výrojení. Je proto potřeba ověřit přítomnost kurovci v kříži a podle toho postupovat – i strom, který vypadá jako souš, může být plný kurovce, zejména v zimním období.

5

Asanace pomocí odkonření:

V současné době je k dispozici více možností asanace skladek. Icdnou je aplikace insekticidní sítí, které lze použít i opakovány. Klasický postřískádék, kdy se oštěpem povrch skladky (zpravidla výřezů), je účinný jen tehdy, zkombinují-li se se zákrutím skladky netkanou textilií.

Dřtiny na patě stromu.

3

Včasně a účinně asanovat!

Včasná asanace napadených stromů s využitím všech dostupných metod zabrání dalších omezení napadení dalších stromů a tím se vynaložené náklady vrátí. Je nutné brát v potaz omezení jednotlivých metod a zohlednit je pro krátkou situaci.

Prohlubovat vědomosti a využívat poradenství!

Náš vědomost o kůrových se rozrůstají, a to jak v oblasti jeho chování, tak i v oblasti metod kontroly a obrany. Více informací naleznete na www.nekrmbroutka.cz, www.vrulhm.cz/l0s, www.kurovcoveinfo.cz. Aktuální informace vycházejí pravidelně též v časopise Lesnická práce.

Existují tři odborní poradenství. Základním prvekem je odborný lesní hospodář, který vlastníkovi zabezpečuje odbornou garanci správného hospodaření, včetně zabezpečení poradenských činností v ochraně lesa. Druhou úrovně představují orgány státní správy především na obcích s rozšířenou působností. Třetí vrstvu tvoří odborná poradenská pracoviště, jako např. Lesní ochranná služba při Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti, která poskytuje bezplatné poradenství všem vlastníkům a uživatelům lesa.

Nekrm brouka, chraň les!

NEKRM BROUKA.CZ

Zdroje potřebných informací:

- Portal Nekrm brouka www.nekrmbroutka.cz
- Lesní ochranná služba VÚLHM, vvi. www.vrulhm.cz/l0s
- Portál Kůrovcorvá mapa www.kurovcoveampa.cz
- Silvarium.cz – archiv letáků LOS www.silvarium.cz/los/letacky/los
- Leták vznikl ve spolupráci s:
- Výsledky se nemusí dostavit ihned, ale až za nějakou dobu. Proto musí být opatření v ochraně lesa prováděna kontinuálně. Největší efekt mají na počátku gradace, kdy se jedná o jednotlivé napadané stromy. Váhání s jejich asanací umožňuje kůrovci dálé se množit a působit škody.

Hledat řešení a komunikovat!

Důležité je se snažit najít řešení a v žádném případě nerezignovat, i když je situace komplikovaná vývojem počásí, problémy na trhu s dřívím a nedostatkem pracovníků. Je třeba neutěšovat se tím, že nám pomůže počasí nebo že řešení neexistuje. Je nutné využít maximum aktuálních informací, být kreativní, využívat poradenství a vždy hledat cestu, jak vše vyřešit. Důležitá je také komunikace s veřejností – vysvětlování příčin chřadnutí porostů – a komunikace se státní správou lesů.

Kůrovcový požár.

O I